

Een sociaal veilige sportvereniging: IJCE

3 Mei 2024

Vastgesteld tijdens de ALV 21 mei 2024

Basiseisen sociale veiligheid

Veilige sport zorgt voor positieve veranderingen!

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

SPORTPLEZIER

PERSOONLIJKE GROEI

Een sociaal veilige sportvereniging: IJCE

Schaatsen, fietsen, skeeleren, droogtraining in de bossen; het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat we dat veilig kunnen doen. Maar helaas is de werkelijkheid anders, en moeten we die veilige omgeving zelf creëren en houden.

We horen en lezen de laatste jaren steeds meer over (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Of het nu gaat om TV programma's als the Voice, voetbalclubs zoals Ajax, of het onderwijs, de zorg etc. Overal waar sprake is van (ongelijke) machts- of gezagsverhoudingen tussen mensen, kan het voorkomen. Dat kan fysiek, zijn, maar zeker ook verbaal en non-verbaal. Het komt niet uitsluitend voor in de relatie tussen volwassene en kind, maar zeker ook tussen volwassenen.

IJCE heeft een “Protocol Ongewenst Gedrag” uit 2008. Dat protocol is dringend aan herziening toe. Als bestuur van IJCE zijn wij verantwoordelijk voor een veilig sportklimaat voor onze leden. We kunnen onze ogen niet sluiten voor maatschappelijke vraagstukken en ontwikkelingen. En overschrijdend gedrag in welke vorm dan ook, kan dus ook bij IJCE voorkomen; we weten het simpelweg niet. Liever zoeken we als bestuur naar manieren om het te herkennen, te erkennen en aan te pakken dan de ogen te sluiten. Tijd dus om ons beleid te herzien en aan te passen.

Deze notitie is gebaseerd op beleid (of voorgenomen) zoals geformuleerd door NOC-NSF, de KNSB en de gemeente Eindhoven¹.

¹ 1. Samen voor Veilige Sport, Centrum voor Veilige Sport NOC-NSF, 2022
2. Basiseisen Sociale Veiligheid Sport Aanbieders, CVSNOC-NSF, oktober 2023
3. Actieplan Sociale Veiligheid: de 4 Eindhovense V's 2024 – 2026, 2023

Wat is een sociaal veilige sport?

Een algemeen aanvaarde omschrijving of definitie is de volgende:

“Enige vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast, in het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd.” (Mulder et al., 2020)

IJCE is een vereniging en juist als vereniging verbinden wij en brengen samen. Daarom staat IJCE ook voor inclusiviteit. Iedereen is welkom! Natuurlijk zijn er verschillen, maar die willen we overbruggen. Het overbruggen van tegenstellingen tussen jong en oud, arm en rijk, in gender, culturele achtergrond, seksuele geaardheid, van welke verschillen dan ook, is een uitdaging. De maatschappelijke discussie over gelijkheid en het accepteren van verschillen is nog steeds in volle gang. Sociale uitsluiting of ongewenst gedrag wordt steeds minder geaccepteerd. We mogen ook in de sport de ogen niet sluiten voor ontoelaatbaar gedrag, dat tot negatieve (sport)ervaringen leidt.

Willen we de positieve kracht van de schaatssport optimaal benutten, dan verplicht dit ons om tegelijkertijd ook de schaduwkant van de sport te erkennen én bestrijden.

De Gemeente Eindhoven omschrijft een sociaal veilige sportclub als een club waar iedereen zich veilig voelt. En IJCE sluit zich daarbij aan. IJCE creëert een omgeving waar leden:

- zichzelf kunnen zijn;
- hun talenten kunnen ontwikkelen;
- kunnen leren van hun fouten en de fouten van anderen;
- een open gesprek kunnen voeren en tegenspraak kunnen geven;
- op elkaar kunnen vertrouwen;
- onveilige situaties op een veilige manier kunnen bespreken.
- En waarin incidenten rond ongewenst en grensoverschrijdend gedrag rechtvaardig worden behandeld en er geleerd wordt van incidenten.

Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor onze vrijwilligers; om de gewenste situatie te creëren zijn geïnstrueerde vrijwilligers nodig. Zij moeten zich bewust zijn van de gezamenlijke verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan deze sociaal veilige sportclub.

De gemeente Eindhoven stelt in haar actieplan dat vanaf seizoen 2026-2027 het verplicht is voor “...alle sportclubs om preventieve maatregelen te hebben genomen om ongewenst of grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Alle sportclubs hebben beleid geformuleerd hoe te handelen, wanneer een sporter grensoverschrijdend gedrag ervaart op de sportclub. Een startpunt voor een leven lang met plezier sporten en gezondere inwoners, begint bij een sociaal veilig sportklimaat waarin iedereen zich prettig voelt. Het actieplan heeft als doel om sportclubs te inspireren en het makkelijker te maken om te werken aan sociale veiligheid. Zo vergroten we het aantal positieve sportervaringen bij Eindhovense sportclubs en blijven meer mensen met plezier bewegen”.

Daartoe worden veel ondersteunende activiteiten ontwikkeld zoals jaarlijks een ondersteuningsaanbod voor vertrouwenscontactpersonen, cursus inrichten preventiebeleid, gastlessen voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen ontwikkeld door Fontys Hogescholen

De 4 Eindhovense V's zijn:

1. Verklaring Omtrent het Gedrag voor vrijwilligers
Vaste trainers/coaches die 18 jaar of ouder zijn en met jeugd tot en met 17 jaar of andere kwetsbare groepen werken, zijn in bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).
2. Vereniging brede gedragscode
Vaste trainers/coaches ondertekenen de gedragscode sport van het NOC*NSF.
3. Vertrouwenscontactpersoon op de club
Iedere vereniging of club heeft een vertrouwenscontactpersoon (VCP) aangesteld en maakt deze bekend onder haar leden.
4. Vakkundig geschoolde trainer/coaches
Vaste trainers/coaches volgen cursussen en/of e-learnings sociale veiligheid (georganiseerd door Centrum Veilige Sport Nederland)

Via subsidieverlening, ondersteuningsaanbod, tarievenbeleid, huurovereenkomsten en andere vormen van lokale regelgeving, verbindt de gemeente voorwaarden aan de relatie met sportaanbieders. De 4 Eindhovense V's zijn voor sportaanbieders dus eisen. Als niet wordt voldaan aan deze eisen, kan de gemeente daar consequenties aan verbinden. De sportaanbieder (en dus ook de gemeente als samenwerkingspartner) kan dan namelijk geen verantwoord veilig sportklimaat garanderen. Na de overgangsperiode (t/m 2026) zijn de 4 V's dus eisen die de gemeente stelt aan sportverenigingen en dus ook aan IJCE.

Indien IJCE voldoet aan de vier V's zijn daar voordelen aan verbonden:

- Bij de sportaanbieder is het mogelijk om sporters via een regeling te laten sporten (Meedoen bijdrage, Stichting Leergeld).
- De sportaanbieder kan gebruikmaken van de ondersteuning van buurtsportcoaches en sportregisseurs van Eindhoven Sport.
- De sportaanbieder kan vrijblijvend deelnemen aan projecten zoals ledenwervingscampagne Kies je Sport.
- De sportaanbieder kan gebruikmaken van communicatie-uitingen, zoals de website eindhoven.sport.nl en de Kies Je Sport voor 55+ gids.
- De sportaanbieder kan gebruikmaken van subsidieregelingen van de gemeente Eindhoven. De voorwaarden per subsidieregeling moeten wel in acht genomen worden.
- De sportaanbieder komt in aanmerking voor eventuele kortingen op tarieven.
- De sportaanbieder heeft toegang tot sportaccommodaties van de gemeente Eindhoven.
- De sportaanbieder kan huurovereenkomsten aangaan met de gemeente Eindhoven.

Het is dus zaak om te voldoen aan de eisen van de gemeente! Maar het allerbelangrijkste zijn niet deze externe prikkels, maar onze eigen interne prikkel, om wie we zijn en wat wij willen zijn. IJCE streeft naar maatschappelijke inclusie!

Wat doet en gaat IJCE doen?

1. Alle trainers, bestuursleden en een deel van de vrijwilligers zullen een Verklaring Omtrent Goed Gedrag (VOG) moeten aanvragen. De procedure daartoe wordt door IJCE de komende maanden in gang gezet. Deze VOG is voor ons als vereniging en dus voor de leden van IJCE gratis. We zullen dat de komende weken ook communiceren met betrokkenen. De VOG is geen doel op zichzelf, maar onderdeel van het beleid.

Er is inmiddels een lijst samengesteld en er is contact met het ministerie VWS (CIBG, Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg). De procedure wordt komende periode in gang gezet. Alle betrokken ontvangen van het bestuur een mail met nadere uitleg.

2. Als gevolg van het te ontwikkelen beleid heeft het bestuur IJCE een set van gedragsregels geadopteerd afgeleid van de gedragsregels van NOC-NSF:
 - Voor functionarissen (bestuurders, vrijwilligers)
 - Voor trainer-coaches en begeleiders
 - Voor scheidsrechters en officials
 - Voor sporters
 - Voor de topsporterKortheidshalve wordt verwezen naar de bijlage.
3. IJCE heeft twee vertrouwenscontactpersonen (VCP). Zij adviseren het bestuur actief bij het ontwikkelen van het beleid, maar zeker ook als het gaat om de implementatie. Ook aan de VCP's is de vraag hoe bekwaam te blijven, voor zover zij in hun reguliere werk niet met deze materie te maken hebben? NOC-NSF en de gemeente bieden daar op dit moment voldoende mogelijkheden voor in de vorm van trainingen en workshops.
4. Alle trainers zal gevraagd worden om de e-learning module te volgen zoals NOC-NSF die heeft ontwikkeld. We zullen dat via de TC komende maanden nader onder de aandacht brengen.

Is het bovenstaand een formele afgeleide van de 4 V's, IJCE voegt daar nog het volgende aan toe:

5. Het bestuur heeft besloten dat een lid van het bestuur voortaan een aanname gesprek voert met mensen die bij IJCE trainer, vrijwilliger of bestuurslid willen worden. Een aannamegesprek is een kennismakingsgesprek bij een kopje koffie waarbij een aantal zaken worden gecheckt (achtergrond, referenties, verplichte VOG e.d.). We willen hiermee 'de nieren proeven'.

6. Het komend jaar wil het bestuur dat Fontys Hogescholen 1 gastles per trainingsgroep gaat verzorgen bij aanvang van het seizoen voor jongeren en kinderen. Gemiddeld zal een gastles 20 minuten in beslag nemen.
Studenten van Fontys Hogescholen geven op verschillende manieren aandacht aan grensoverschrijdend gedrag. Met spelvormen gaan zij in gesprek over onder andere persoonlijke grenzen en pesten. Met deze gastlessen wordt bewustwording bij kinderen en jongeren tussen de 6 en 18 jaar vergroot.

Tot Slot

Jaarlijks zullen we als bestuur monitoren hoe onze vereniging ervoor staat: zijn we inderdaad op weg naar een veilige sportomgeving? Is het voor IJCE ook gemeengoed en zit het in het dna van onze cultuur?

We zullen in het jaaroverzicht steeds verslag doen van de ontwikkelingen en stappen die zijn gezet. Eerst zullen dat nog de formelere stappen zijn, maar steeds meer zullen de cultuur aspecten de boventoon voeren. Uiteindelijk, zo hopen wij, wordt een veilige sportomgeving (weer) vanzelfsprekend!

De monitoring is echter niet alleen een zaak van het bestuur! Het is een zaak van alle leden. We hopen dan ook dat volgend jaar april een aantal leden bereid zal zijn om met het bestuur in gesprek te gaan over de stand van zaken, en aan te geven waar verbeter mogelijkheden zijn.

Bijlage

Gedragcode IJCE, gebaseerd op NOC-NSF

Voor functionarissen (bestuurders, vrijwilligers):

- Een bestuurder, vrijwilliger, zorgt voor een veilige omgeving, schept een omgeving en een sfeer waarin sociale veiligheid gewaarborgd is en ook wordt ervaren.
- Zorgt voor een veilige omgeving. Schep een omgeving en een sfeer, waarin sociale veiligheid gewaarborgd is en ook wordt ervaren.
- Is dienstbaar.
- Is open en transparant
- Is betrouwbaar en houdt zich aan regels en afspraken.
- Is zorgvuldig en respectvol jegens anderen.
- Voorkomt (de schijn van) belangenverstrengeling.
- Is een voorbeeld voor anderen en onthoudt zich van gedragingen en uitlatingen waardoor de sport in diskrediet wordt gebracht.
- Zet zich intensief in om ervoor te zorgen dat alle sporters en begeleiders zich houden aan de reglementen aangaande doping, seksuele intimidatie etc.
- Neemt (meldingen en signalen van) onbehoorlijk gedrag en grensoverschrijdend gedrag serieus.
Spant zich in om te werken met integere werknemers, functionarissen, ondernemers, zaakwaarnemers, leveranciers, sponsors, etc.
- Ziet toe op de naleving van regels en normen.

Voor trainer-coaches en begeleiders:

- Zorgt voor een veilige omgeving.
- Kent en handelt naar de regels en richtlijnen
- Is zorgvuldig en oprecht bij het vermelden van ervaring en functies.
- Is zich bewust van machtsongelijkheid en (soms ook) afhankelijkheid, en misbruikt zijn positie niet.
- Respecteert het privéleven van de sporter.
- Tast niemand in zijn waarde aan.
- Is een voorbeeld voor anderen en onthoudt zich van gedragingen en uitlatingen waardoor de sport in diskrediet wordt gebracht.
- Neemt geen gunsten, geschenken, diensten of vergoedingen aan om iets te doen of na te laten dat in strijd is met de integriteit van de sport.
- Ziet toe op naleving van regels en normen.
- Is open en alert op waarschuwingssignalen.
- Is voorzichtig
- Drinkt tijdens het coachen geen alcohol en spreekt met jeugdteams af dat er geen alcohol wordt gedronken.

Voor scheidsrechters en officials:

- Is neutraal
- Gaat respectvol om met alle betrokkenen.
- Zorgt voor een veilige omgeving
- Organiseert een goede samenwerking

- Is dienstbaar,
- Ziet toe op naleving van regels en normen
- Is open
- Is een voorbeeld
- Neemt geen gunsten, geschenken, diensten of goederen aan van tegenspelers, trainers/coaches, bestuurders, of derden aan, om iets te doen of na te laten wat in strijd is met de integriteit van de sport.
- Biedt geen gunsten, geschenken, diensten of vergoedingen aan tegenspelers, trainers/coaches, bestuurders, of derden om iets te doen of na te laten wat in strijd is met de integriteit van de sport.
- Is collegiaal
- Is zich bewust van de risico's van matchfixing

Voor sporters:

- Is open.
- Respecteert anderen.
- Respecteert afspraken.
- Gaat netjes om met de omgeving.
- Blijft van anderen af
- Houdt zich aan de regels.
- Tast niemand aan in zijn of haar waarde.
- Discrimineert niet
- Is eerlijk en sportief.
- Meldt overtredingen van deze gedragscode bij het bestuur en/of de vertrouwenscontactpersoon
- Drinkt na het sporten met mate alcohol en drinkt niet als hij of zij nog moet deelnemen aan het verkeer.

Voor de topsporter:

- Is eerlijk en sportief.
- Past op met weddenschappen
- Is voorzichtig.
- Kent en houdt zich aan regels, waaronder regels op het gebied van matchfixing, doping en seksuele intimidatie.
- Bezoekt voorlichtingsbijeenkomsten over doping en matchfixing
- Levert de 'whereabouts' altijd tijdig in en correct aan.
- Is open.
- Is een voorbeeld en toont respect.
- Discrimineert niet
- Neemt en biedt geen gunsten, geschenken, diensten of vergoedingen aan van tegenspelers, trainers/coaches, bestuurders, of derden om iets te doen of na te laten wat in strijd is met de integriteit van de sport.

Bijlage

Vertrouwenscontactpersonen

De taken van de vertrouwenscontactpersonen geformuleerd door het bestuur van IJCE zijn de volgende:

- Verstrekken van voorlichting over ongewenst gedrag.
- Zorgen voor/ adviseren t.a.v. een adequate (professionele) opvang van degene, die klachten heeft over ongewenst gedrag.
- Zorgen voor vertrouwelijke behandeling van gegevens.
- Zoeken naar een informele oplossing.

De vertrouwenscontactpersonen kunnen persoonlijk benaderd worden, wanneer zich in het contact tussen leden, trainers, vrijwilligers en anderszins betrokkenen bij IJCE sprake is van ongewenst gedrag. De vertrouwenscontactpersonen zijn binnen de club een neutrale persoon, die informatie vertrouwelijk behandelt. Men kan zich telefonisch of via [e-mail](#) tot een van de vertrouwenscontactpersonen wenden. Indien het contact tot stand komt via de mail, dan is het wenselijk daarin geen inhoudelijke mededelingen te doen, maar aan te geven hoe en wanneer men bereikbaar is. In bepaalde situaties heeft een persoonlijk gesprek de voorkeur. Er wordt dan gezamenlijk bekeken wat het probleem en de vraag is en aan welke steun men behoefte heeft. De vertrouwenscontactpersonen kunnen u hierbij adviseren en bijstaan.

Martha de Boer

61 jaar, woonachtig in Nuenen, als bedrijfsjurist werkzaam bij een agrarische schoolorganisatie, onder meer belast met het behandelen van klachten van studenten en ouders. Voorheen met het hele gezin lid van Toer en Jeugd bij IJCE. Inmiddels een aantal jaren als vertrouwenscontactpersoon betrokken bij IJCE.

E-mail vertrouwenspersoon@ijce.nl // 06-25451821

Gerard van den Boomen

64 jaar, woonachtig in Eindhoven/Stratum, jurist, werkzaam geweest in het strafrecht en inmiddels alweer wat jaren in het arbeidsrecht. Reeds enkele jaren verbonden aan IJCE als vertrouwenscontactpersoon. Na een lange hockey 'carrière' is de overstap gemaakt naar het schaatsen; elke maandagavond ben ik op de baan te vinden (in het groepje van Jan Bakermans) en vanzelfsprekend aan te spreken.

E-mail vertrouwenspersoon@ijce.nl // 06-29046899

Linda Vree – Swinkels

46 jaar, docent in het voortgezet onderwijs en ik heb vroeger wedstrijden gereden bij IJCE. Daarnaast ben ik ook 10 jaar trainer geweest bij IJCE. Ik ben ook vertrouwenspersoon voor de baanselectie Eindhoven Tilburg.

E-Mail: vertrouwenspersoon@ijce.nl // 06 10711177